

Wspólne oświadczenie w sprawie bieżącej epidemii nowego koronawirusa SARS-CoV-2 - COVID-19

IPOPI, ESID, INGID, APSID, ARAPID, ASID, CIS, LASID, SEAPID

11.03.2020

immunprotect

Czym jest SARS-CoV-2?

- ▶ W grudniu 2019 r. W Wuhan, w prowincji Hubei w Chinach wykryto grupę przypadków zapalenia płuc wywołanego przez nowego koronawirusa (SARS-CoV-2, prowadzącego do rozwinięcia choroby zwanej jako COVID-19).
- ▶ Koronawirusy to wirusy powszechne u wielu różnych gatunków zwierząt i rzadko zakażają się nimi ludzie, rzadko też rozprzestrzeniają się w populacji ludzkiej.
- ▶ Ostatnie przykłady zakażeń wywołanych przez koronawirusy obejmują SARS (ciężki ostry zespół oddechowy) i MERS (bliskowschodni zespół niewydolności oddechowej).
- ▶ SARS-CoV-2 różni się od poprzednich dwóch koronawirusów i powoduje chorobę nazwaną COVID-19.

Czy choroba COVID-19 jest cięższa od sezonowej grypy?

- ▶ Każdego roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje około 3-5 milionów ciężkich przypadków sezonowej grypy na całym świecie oraz 250 000 - 650 000 zgonów w wyniku grypy i jej powikłań.
- ▶ Dane dotyczące epidemiologii COVID-19 są nadal ograniczone.
- ▶ Koronawirusy należą do innej rodziny wirusów niż wirusy grypy.
- ▶ Kolejna widoczna różnica pomiędzy COVID-19 a grypą sezonowa polega na tym, że COVID-19 rozprzestrzenia się na większą liczbę osób szybciej niż grypa sezonowa.
- ▶ W przypadku znacznych epidemii może to doprowadzić do obezwładnienia lokalnych placówek opieki zdrowotnej i generowania sytuacji nadzwyczajnych.
- ▶ Lepszy obraz podobieństw i różnic między sezonową grypą a COVID-19 prawdopodobnie będzie dostępny w najbliższej przyszłości.

Czy choroba COVID-19 jest cięższa od sezonowej grypy?

- ▶ Każdego roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje około 3-5 milionów ciężkich przypadków sezonowej grypy na całym świecie oraz 250 000 - 650 000 zgonów w wyniku grypy i jej powikłań.
- ▶ Dane dotyczące epidemiologii COVID-19 są nadal ograniczone.
- ▶ Koronawirusy należą do innej rodziny wirusów niż wirusy grypy.
- ▶ Kolejna widoczna różnica pomiędzy COVID-19 a grypą sezonowa polega na tym, że COVID-19 rozprzestrzenia się na większą liczbę osób szybciej niż grypa sezonowa.
- ▶ W przypadku znacznych epidemii może to doprowadzić do obezwładnienia lokalnych placówek opieki zdrowotnej i generowania sytuacji nadzwyczajnych.
- ▶ Lepszy obraz podobieństw i różnic między sezonową grypą a COVID-19 prawdopodobnie będzie dostępny w najbliższej przyszłości.

Jak przedstawia się aktualna sytuacja epidemiologiczna dotycząca SARS-CoV2?

- ▶ Sytuacja cały czas się zmienia i zalecamy monitorowanie najnowszych porad dotyczących danej okolicy.
- ▶ Do 11 marca 2020 r. na całym świecie odnotowano prawie 120 000 przypadków COVID-19 (118 krajów).
- ▶ Większość z nich znajduje się w Chinach kontynentalnych i innych krajach Azji, ale odnotowano przypadki także w Europie, Ameryce i Oceanii oraz, w mniejszym stopniu, w Afryce.
- ▶ Z wyłączeniem Chin kraje o największej liczbie zgłoszonych przypadków to **Włochy, Iran, Korea Południowa, Francja, Hiszpania, Niemcy, Stany Zjednoczone i Japonia.**
- ▶ Kompleksowa odpowiedź ze strony sektora zdrowia publicznego jest uzasadniona w związku z ciężkością choroby powodowanej przez wirusa i jego rozprzestrzeniania się.
- ▶ Niedawny wybuch COVID-19 należy potraktować poważnie, jednak należy go różnicować z grypą sezonową, która także może stanowić poważne zagrożenie dla pacjentów z pierwotnym niedoborem odporności (PNO).

Jak rozprzestrzenia się nowy koronowirus?

- ▶ Sposób rozprzestrzeniania SARS-CoV-2 jest podobny do transmisji poprzednich koronawirusów i grypy sezonowej.
- ▶ Transmisja między osobami następuje poprzez:
  - ▶ Aerosol wydostający się podczas kaszlu lub kichania.
  - ▶ Bliski kontakt osobisty z zarażoną osobą (uścisk dłoni lub dotykanie).
  - ▶ Dotykanie zanieczyszczonych powierzchni, a następnie dotykanie oczu, nosa lub ust nieumytymi rękami.

Jakie są objawy choroby COVID-19?

- ▶ Ludzkie koronawirusy często powodują chorobę o łagodnym i umiarkowanym przebiegu w populacji ogólnej.
- ▶ Do tej pory główne objawy kliniczne zgłaszane podczas tej epidemii obejmują gorączkę, zmęczenie, zmęczenie, suchy kaszel i katar.
- ▶ Niektórzy pacjenci odczuwają również bóle, przekrwienie błony śluzowej nosa, ból gardła i /lub biegunkę.
- ▶ Objawy te są zwykle łagodne i zaczynają się stopniowo. Niektóre osoby zakażają się, ale nie rozwijają żadnych objawów i nie czują się źle.
- ▶ Około 80% dotkniętych osób powraca do zdrowia po przebyciu choroby bez specjalnego leczenia.

Czy pacjenci z PNO powinni być poddawani przesiewowym testom?

- ▶ Sytuacja cały czas się zmienia i zalecamy monitorowanie najnowszych porad dotyczących danej okolicy.
- ▶ Test w kierunku COVID-2019 zwykle składa się z wymazu z nosa, który jest wysyłany do dedykowanego laboratorium mikrobiologicznego.
- ▶ Wykrycie tego wirusa wykonywane jest metodą reakcji łańcuchowej polimerazy (PCR), wynik dostępny jest w ciągu kilku godzin.
- ▶ Jednak ze względu na niedobory personelu i słabą dostępność testów PCR, większość krajów nie wykonuje badania u osób niewykazujących objawów, zarówno w populacji zdrowej, jak i u pacjentów z chorobami przewlekłymi w tym PNO.
- ▶ **Na tym etapie nie zaleca się badania pacjentów z niedoborami odporności, bez objawów lub z bardzo ograniczonymi objawami.**
- ▶ Ponadto w niektórych przypadkach ujemny PCR nie wyklucza zarażenia („fałszywie ujemny test”), dlatego zaleca się przestrzeganie lokalnych i krajowych wytycznych dotyczących badań mikrobiologicznych.

Jakie środki ostrożności warto zastosować?

- ▶ Każdy wirus atakujący struktury układu oddechowego, który może być przenoszony z osoby na osobę, może stanowić ryzyko dla pacjentów z PNO.
- ▶ W związku z tym, pacjenci z PNO powinni zachować ostrożność i śledzić rozwój COVID-19 w swoim regionie.
- ▶ Podczas terapii immunoglobulinami dożylną i podskórną, zapewniana jest ochrona przed szerokim zakresem infekcji, jednak nie zapewniają odporności na koronawirusa SARS-CoV-2.
- ▶ Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) i Ośrodki Kontroli i Zapobiegania Chorobom (CDC) wydały zalecenia dotyczące zmniejszenia narażenia i przenoszenia COVID-19, zalecenia obejmują między innymi poniższą listę.

- ▶ **NAJWAŻNIEJSZE metody zapobiegania infekcji to:**
- ▶ Często myj ręce (co godzinę) za pomocą środka dezynfekującego na bazie alkoholu lub mydła i wody (20 sekund), szczególnie po bezpośrednim kontakcie z chorymi ludźmi lub ich otoczeniem.
- ▶ Unikaj dotykania oczu, nosa i ust.
- ▶ Unikaj bliskiego kontaktu (1 metr) z osobami cierpiącymi na ostre infekcje dróg oddechowych - unikaj bliskiego kontaktu (1 metr) z każdym, kto ma gorączkę i kaszel.
- ▶ Unikaj witania ludzi ściskając ręce lub całując.
- ▶ Osoby z objawami ostrego zakażenia układu oddechowego powinny stosować środki ostrożności (utrzymywać odpowiednią odległość, podczas kaszlu i kichania zakryć usta chusteczkami lub ubranie jednorazowego użytku oraz umyć ręce) i nosić maseczkę, jeśli zaleci to pracownik ochrony zdrowia.
- ▶ Jeśli źle się poczujesz i wystąpią objawy, takie jak gorączka, kaszel i/lub trudności w oddychaniu, poszukaj natychmiastowej pomocy medycznej według zaleceń w danym kraju.

Czy należy nosić maseczki chirurgiczne?

- ▶ Maski na ogół nie są skuteczne w zapobieganiu infekcji.
- ▶ Większość ludzi nie ma odpowiedniego przeszkolenia by dobrze dopasować maskę.
- ▶ Maski należy regularnie wymieniać, więc ryzyko zanieczyszczenia twarzy jest większe przy dopasowywaniu i zdejmowaniu maski, niż potencjalne korzyści wynikające z jej noszenia.
- ▶ Wyjątkiem jest sytuacja w opiece zdrowotnej, gdy personel medyczny wydaje zalecenie noszenia maski oraz pokazuje, jak ją nosić i jak odpowiednio ją zutylizować.

Czy dzieci mogą uczęszczać do szkoły?

- ▶ Sytuacja cały czas się zmienia i zalecamy monitorowanie najnowszych porad dotyczących danej okolicy.
- ▶ Uczęszczanie do szkoły zależy od lokalnej sytuacji epidemiologicznej i rodzaju zdiagnozowanego PNO, często decyzja wymaga konsultacji z immunologiem.
- ▶ Komentarz własny: w Polsce szkoły oraz uczelnie wyższe pozostają zamknięte.

Co z podróżami?

- ▶ Sytuacja cały czas się zmienia i zalecamy monitorowanie najnowszych porad dotyczących danej okolicy.
- ▶ Podróżujących, którzy cierpią na ostrą chorobę układu oddechowego przed, w trakcie lub po podróży, zachęca się do szukania opieki medycznej i jak najszybsze i rzetelne ustalenie wywiadu epidemiologicznego ze swoim lekarzem.
- ▶ Ogólnie rzecz biorąc, zaleca się, aby w jak największym stopniu odwołać, przełożyć i opóźnić wyjazdy prywatne i zawodowe.

Czy dostępna jest szczepionka przeciwko COVID-19?

- ▶ Obecnie nie ma dostępnej szczepionki przeciwko COVID-19.
- ▶ Zalecana jest aktualizacja sezonowych szczepień przeciw grypie w stosownych przypadkach, aby pomóc w zapobieganiu grypie sezonowej (chorobie o podobnych objawach jak SARS-CoV2), należy omówić to ze swoim lekarzem prowadzącym.

Jakie są rekomendacje towarzystw europejskich i światowych dla pacjentów z PNO?

- ▶ Pacjenci mieszkający w obszarach o wysokiej rozpowszechnieniu powinni podjąć wszelkie środki ostrożności i stosować się do lokalnych i krajowych rekomendacji (pobyt w domu, konsultacje telefoniczne, praca w domu itp.).
- ▶ W przypadku pacjentów z PNO, poza wyżej wymienionymi środkami ostrożności, zalecamy natychmiastowy kontakt telefoniczny z lekarzem, jeśli podejrzewa się infekcję (może to być specjalista immunologii lub lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, który skonsultuje się ze specjalistą, aby zapewnić najlepszą poradę dla konkretnego pacjenta).
- ▶ Pacjenci powinni zawsze przechowywać szczegółowe informacje na temat diagnozy PNO, dokumentacji medycznej, leków, lekarza specjalisty immunologa i danych najbliższych krewnych na wypadek, gdyby potrzebna była pilna opieka medyczna.

Jakie są rekomendacje towarzystw europejskich i światowych dla pacjentów z PNO?

- ▶ Pacjenci z PNO z chorobami płuc i/lub serca, po przeszczepach narządów, krwiotwórczych komórek macierzystych lub terapii genowej, pacjenci z PNO poddawani leczeniu przeciwnowotworowemu a także przyjmujący leki immunosupresyjne lub immunomodulujące (w przypadku choroby autoimmunologicznej, zapalnej lub auto-zapalnej wiktającej przebieg PNO) powinni przyjmować zalecaną terapię, dopóki lekarz specjalista nie zaleci inaczej.
- ▶ Leki immunosupresyjne w szczególności kortykosteroidy) mogą ograniczać objawy infekcji (gorączka i inne objawy kliniczne). W związku z tym zaleca się skontaktowanie z lekarzem specjalistą w przypadku niewyjaśnionej zmiany stanu klinicznego, w tym samopoczucia.

Jakie są rekomendacje towarzystw europejskich i światowych dla pacjentów z PNO?

- ▶ Pacjenci z PNO ze znacznymi problemami z oddychaniem (ciężka astma, rozstrzenie oskrzeli lub przewlekłe niewydolność oddechowa) powinni zwrócić szczególną uwagę na swój stan zdrowia (jak przy każdej infekcji dróg oddechowych). Należy pamiętać, że zawsze konieczne jest regularne kontynuowanie leczenia przyczynowego.
- ▶ Produkty lecznicze będące pochodnymi osocza (PDMP), takie jak immunoglobuliny (IVIG lub SCIG) są bezpieczne i ochronią cię przed wieloma innymi infekcjami.
- ▶ Wszystkim, w tym pacjentom z PNO, zdecydowanie zalecamy zapoznanie się z najnowszymi informacjami o epidemii COVID-19 w regionie, na przykład dostarczonymi przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) i przez krajowe i lokalne instytucje dotyczące zdrowia publicznego.

Jakie są rekomendacje towarzystw europejskich i światowych dla pacjentów z PNO?

- ▶ Pacjenci z PNO ze znacznymi problemami z oddychaniem (ciężka astma, rozstrzenie oskrzeli lub przewlekłe niewydolność oddechowa) powinni zwrócić szczególną uwagę na swój stan zdrowia (jak przy każdej infekcji dróg oddechowych). Należy pamiętać, że zawsze konieczne jest regularne kontynuowanie leczenia przyczynowego.
- ▶ Produkty lecznicze będące pochodnymi osocza (PDMP), takie jak immunoglobuliny (IVIG lub SCIG) są bezpieczne i ochronią cię przed wieloma innymi infekcjami.
- ▶ Wszystkim, w tym pacjentom z PNO, zdecydowanie zalecamy zapoznanie się z najnowszymi informacjami o epidemii COVID-19 w regionie, na przykład dostarczonymi przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) i przez krajowe i lokalne instytucje dotyczące zdrowia publicznego.

Czy możemy ulec zakażeniu w wyniku przyjmowania produktów immunoglobulin?

- ▶ Według oświadczenia Stowarzyszenia Terapeutycznych Białek Osocza (PPTA) nie ma ryzyka transmisji COVID-19 do produktów osoczopochodnych.
- ▶ Nie ma dowodów na to, że u pacjentów z PNO stosujących immunoglobulinową terapię zastępczą częstsze dawkowanie immunoglobulin zapewni lepszą ochronę.
- ▶ Podczas gdy terapia Ig zapewnia ochronę przed szeregiem infekcji, nie gwarantuje odporności na koronawirusa.
- ▶ W przypadku pacjentów z PNO, których stan nie wymaga regularnej terapii zastępczej Ig, nie ma potrzeby rozpoczynania Ig, ponieważ Ig nie zawiera przeciwciał skierowanych przeciwko COVID-19 w istniejących produktach. Nie ma zaleceń dotyczących podawania immunoglobulin populacji ogólnej w celu ochrony lub leczenia ludzi na COVID-19.

BARDZO WAŻNY APEL

Należy przestrzegać wytycznych krajowych organów ds. zdrowia (sytuacja epidemiologiczna i sposoby zarządzania mogą się różnić w zależności od kraju).

Należy podkreślić, że tylko specjalista będzie wiedział najlepiej, co polecić w konkretnej sytuacji.